

keligt paa et af de skønneste Formaal, Menneskeheden nogeninde har stillet sig, at besidde reistafne, brave udfidte Arbejdere fra at lide Nød i Alderdommen. Jeg tror derfor, at de to Foranstaltninger passe udmærket godt sammen, skjøndt det ved første Dietast, det skal jeg indrømme, ser ud, som om de ere modstridende, men betragter man det rigtig nøie, er Sammenhængen mellem de to Foranstaltninger meget god. Jeg vilde derfor, naar jeg ikke var bleven for gammel til at udtale naive Ønsker, udtale det Haab, at der maatte komme Noget ud af Lovforslaget i en nogenlunde nær Fremtid, men jeg er selvfølgelig ikke naiv nok til at tro paa, at et saadant Ønske vil frugte noget, men jeg vil dog bede alle Venner af denne Foranstaltning, som jeg sætter overordentlig høit, nemlig at der arbeides henimod en Indskrænkning af det uamaadelig store Forbrug af Spirit her i Landet, ikke at tiltræde det „aldrig“, som jeg i alt Fald har fundet ligger direkte eller indirekte i en Del af Udtalelserne i dette og forrige Møde. Jeg vil bede ærede Medlemmer — ikke om at fremme Lovforslaget i Klar, thi det vilde de rimeligvis ikke — men om ikke at stille sig afvisende til Forsøg i den Retning. Jeg gjentager, at Erfaringen har godtgjort — det lader sig let bevise, at om det end ikke er den eneste, er det dog den virksomste af de Veie, man absolut maa gaa, hvis man vil opnaae det Formaal at indskrænke Drikkeriet, at gjøre Varen dyrere og enten samtidig eller nærmest derefter at søge at gjøre det mere vanskeligt overhovedet at faae fat paa det. Det er efter min Overbevisning Forslag af den Natur, som absolut maa til, hvis man vil opnaae det Resultat at faae Drikkeriet indskrænket til Noget, der kan siges at være fornuftigt, og jeg fastholder for mit Vedkommende, at det Forbrug, vi have nu for Tiden, er aldeles ufornuftigt stort, og jeg fastholder tillige, at den naturligeste og for mig mest tilfredsstillende Maade at disponere over de Midler, der ville komme ind, er at anvende dem til sociale Formaales Fremme, og da i første Række til en saa velsignelsesrig Foranstaltning, som det vilde være, om man paa en fyldestgjørende Maade kunde løse Spørgsmaalet om en Alderdomsforsørgelse. Jeg erkjender, at Spørgsmaalet er stort og vanskeligt og ikke løst af nogen Nation i Verden endnu paa fyldestgjørende Maade, men jeg anser det ikke for uløseligt, hvis man vil tage Sagen praktisk og gaa ind paa Betragtninger, der enten staa i Overensstemmelse med de Tanker, jeg har udtalt, eller i alt Fald ligge den saa nær, at man kan adoptere Principet deri. Det er min Over-

bevisning, at det er den eneste Maade, hvorpaa man rent praktisk set kan komme til en Løsning af dette Spørgsmaal. Man kan jo sige, saa længe man vil, at det bør ske ved de Midler, som komme ind ved en progressiv Indkomstskat, eller ved at man tager Pengene af de almindelige Statsmidler. Sa det kan lyde meget godt og meget høit, men det er min Overbevisning, og jeg tror, mange ærede Medlemmer ere enige med mig deri — jeg skal forøvrigt, inden jeg slutter, give det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgkreds (Henning Jensen) min Tilslutning til en meget stor Del af det, jeg har hørt af det ærede Medlem i Dag — det er min Overbevisning, at den eneste praktisk overkommelige Wei, hvorigjennem man kan komme til en fyldestgjørende Løsning af disse overordentlig vigtige og indgribende Samfundsspørgsmaal, er gjennem en Skattelov, omtrent som den, her ligger for os.

N. Andersen (Odense Amts 2den Valgkreds): Efter de Udtalelser, der ere fremkomne i denne Sag, navnlig Udtalelserne af det ærede Medlem for Holbæk Amts 3die Valgkreds (Tauber) og Njøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Hørup), kan det vel antages for temmelig sikkert, at der i alt Fald ikke i denne Rigsdagssamling vil komme nogen Lov ud af dette Forslag, og at det derfor kun har ringe praktisk Betydning at staa op og tale om denne Sag. Jeg blev nærmest foranlediget til at tage Ordet, da det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (A. Larsen) fremsatte nogle Udtalelser, som jeg mente, dog ikke burde staa uimodfagte af os, der ere noget kjendte paa Landet saavel som han. Jeg vil naturligvis ikke paa nogen Maade drage i Tvivl Rigtigheden af, hvad det ærede Medlem udtalte for det Steds Vedkommende, hvor han hører hjemme og er kjendt; thi jeg tror ham saa meget, at jeg veed, han ikke vilde sige Andet, end hvad ret er; men jeg vil dog sige, at hvad han udtalte som værende gængs Brug passer ingenlunde paa Forholdene overalt i Landet, og navnlig der, hvor jeg er kjendt, passer det slet ikke. Der har været en Tid, hvor Forbruget, navnlig af Brændevin, har været stærkere end nu. Det var i de for Landmændene bedre Tider, da man havde bedre Maad til at tilfredsstille saadanne virkelige eller indbildte Fornødenheder haade hos sig selv og hos dem, man levede imellem. Men efter at Tiderne ere blevne ringere, har man været fuldstændig i Stand til at begrænse dette Forhold igjen. Det er saaledes ikke det, der trykker paa Folket. Naar man som jeg kan huske godt og vel et halvt